

Tullunionens utveckling och styrning

2016/17:FPM61

Finansdepartementet

2017-02-02

Dokumentbeteckning

KOM(2016) 813

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet och europeiska ekonomiska och sociala kommittén om utveckling av EU:s tullunion och dess styrning

Sammanfattning

Kommissionen behandlar i meddelandet områden där kommissionen anser att det finns anledning att vidta åtgärder för att tullunionen ska kunna möjliggöra för EU att blomstra och utveckla konkurrenskraftiga företag, skydda EU:s inkomstkällor och skydda allmänheten mot terrorismhot, hot mot hälsa och miljö och andra hot. Kommissionen vill bl.a. utveckla styrningen av tullunionen och samordningen med andra politikområden, samt utveckla samarbetet mellan tullmyndigheterna och mellan dessa och andra berörda myndigheter. Kommissionen ska vidare göra en översyn av strukturen, förvaltningen och finansieringen av de tullrelaterade it-systemen och bedöma mervärdet och eventuella långsiktiga fördelar av att inrätta en permanent struktur för förvaltningen av it-system. Kommissionen kommer också att överväga och utvärdera möjligheten att finansiera utrustning för tullkontroller genom EU-program.

Regeringen tycker att det är bra att kommissionen fortsätter arbetet med att utveckla styrningen av tullunionen och samordningen med åtgärder på andra politikområden. Regeringens övergripande ståndpunkt är att utvecklingsarbetet ska ske inom ramen för den behörighet som EU har idag gällande tullunionen och att frågor som faller inom den nationella behörigheten inte ska föras över till EU.

Regeringen kommer att verka för att det fortsatta arbetet inte ska leda till ökade kostnader och att de lösningar som väljs är kostnadseffektiva. Skulle nya kostnader ändå uppstå anser regeringen att de ska finansieras genom omprioriteringar inom nuvarande budgetramar. Det är också viktigt att lösningarna lever upp till kravet på både god säkerhet i leveranskedjan och

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I sitt meddelande om tullunionens tillstånd daterat den 21 december 2012, KOM(2012) 791, anger kommissionen bl.a. att den avser att ta fram en färdplan som ska behandla frågor om reformering av tullunionens styrning och de roller medlemstaterna och kommissionen har när det gäller den övergripande operativa ledningen av tullunionen. Se vidare fakta-PM 2012/13:FPM55. Det nu aktuella meddelandet, som kommissionen fattade beslut om den 21 december 2016, utgör en uppföljning till kommissionens meddelande från 2012. Rådet svarade i maj 2014 med slutsatser om reformen av styrningen av EU:s tullunion.

1.2 Förslagets innehåll

Meddelandet behandlar frågan hur kommissionen och medlemsstaterna tillsammans kan agera för att säkerställa att tullunionen på bästa sätt bidrar till EU:s välbefinnande och säkerhet. Kommissionen anser att det finns anledning att vidta vissa åtgärder för att tullunionen ska kunna möjliggöra för EU att blomstra och utveckla konkurrenskraftiga företag, skydda EU:s inkomstkällor och skydda allmänheten mot terrorismhot, hot mot hälsa och miljö och andra hot. Kommissionen konstaterar att den roll som tullmyndigheterna spelar är särskilt relevant när det gäller att hindra terroristorganisationer från att flytta sina pengar och att skära av deras inkomstkällor men att mer måste göras för att samordna de olika politikområden som är involverade i gränsförvaltningen och öka samarbetet och synergierna mellan de olika brottsbekämpande myndigheterna i syfte att bidra till en effektiv och hållbar säkerhetsunion.

Utveckling av styrningen

Kommissionen kommer att

- formalisera och utveckla Tullpolicygruppens roll så att gruppen kan fokusera sitt arbete på övergripande samordning av policyaspekter och operativa aspekter, inom ramen för det nuvarande institutionella ramverket;
- utöka antalet gemensamma möten mellan kommissionen, tullmyndigheterna och näringslivet och se över formerna för samråd med näringslivet;

- lämna rapporter vart annat år till rådet och Europaparlamentet om resultatet av arbetet i tullunionen för att få en regelbunden debatt om politiska prioriteringar;
- fastställa nyckelresultatindikatorer för prestationsmätning och, om det är lämpligt, föreslå en rättslig grund för mätningssystemet.

Tre viktiga målsättningar

Kommissionen har identifierat tre viktiga mål som kräver strategiska och enhetliga åtgärder. Det första målet är att genomföra visionen om att tullmyndigheterna ska arbeta som om de vore en myndighet för att uppnå fullt ut effektiva och sammanhängande åtgärder. Det andra målet är att skapa och genomföra en vision som är gemensam för tullmyndigheterna och andra behöriga myndigheter avseende förvaltningen av EU:s yttre gräns och samordning av de olika myndigheternas aktiviteter. Det tredje målet är att tackla frågan om de stora resursutmaningar som tullunionen står inför.

För att nå dessa mål kommer kommissionen att

- ta fram ett sammanhängande vägledningsdokument för tillämpningen av unionstullkodexen,
- presentera en handlingsplan för att främja utbildning och kompetensutveckling av tulltjänstemän,
- genomföra en översyn av strukturen, förvaltningen och finansieringen av de tullrelaterade it-systemen och databaserna samt deras förhållande till andra system på EU-nivå,
- utvärdera mervärdet och eventuella långsiktiga fördelar av att inrätta en permanent struktur för förvaltningen av it-system i samband med förberedelserna för nästa fleråriga budgetram, samt utvärdera möjliga synergier med befintliga EU-byråer, och
- främja användandet av expertgrupper för att stödja operativt samarbete mellan tullmyndigheterna.

Samordning med andra politikområden

Kommissionen kommer att

- tillhandahålla en verktygslåda som ska bidra till att tullmyndigheterna ska kunna tillämpa regler mer effektivt och utan onödigt krångel,
- utveckla samarbetet mellan myndigheter involverade i gränsförvaltningen i enlighet med EU:s integrerade gränsförvaltningsstrategi och utnyttja möjliga synergier mellan befintliga organ,
- uppdatera riktlinjerna för samarbetet mellan tullmyndigheterna och myndigheterna med ansvar för gränskontroll, fortsätta utveckla samarbetet med den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån och med Europol samt samordningen med brottsbekämpande aktiviteter

inom ramen för EU:s policycykel i kampen mot organiserad och grov internationell brottslighet,

- samordna med rådet avseende integrationen av gemensamma brottsbekämpande aktiviteter utförda av tullmyndigheterna och andra myndigheter i den övergripande styrningen av tullunionen,
- söka en fungerade lösning för ett ”EU Single Window” och
- förbättra samarbetet mellan tull- och skattemyndigheterna.

Finansiering av utrustning för tullkontroller

Kommissionen kommer att överväga och utvärdera möjligheten att finansiera utrustning för tullkontroller genom EU-program i samband med att den gör konsekvensanalysen beträffande det framtida åtgärdsprogrammet för tullfrågor som ska ersätta åtgärdsprogrammet Tull2020.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet innehåller inte några förslag till nya eller ändrade rättsakter. Det finns i detta skede inte något att säga om förhållandet till svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet innehåller inte några förslag som är tillräckligt konkreta för att några budgetära konsekvenser ska kunna bedömas. Kommissionen har därmed inte presenterat någon konsekvensanalys. Kommissionen lyfter dock fram att det finns finansieringsfrågor som behöver ses över, särskilt rörande it-utvecklingen. Regeringen kommer att verka för att genomförandet av meddelandet inte leder till ökade kostnader för statens budget eller EU:s budget. Detta gäller inte minst frågan om finansiering av it-utveckling och utrustning för tullkontroller. Skulle nya kostnader ändå uppstå anser regeringen att de ska finansieras genom omprioriteringar inom nuvarande budgetramar.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Eftersom meddelandet inte innehåller några konkreta förslag kan endast övergripande preliminära ståndpunkter redovisas.

Det är bra att kommissionen fortsätter arbetet med att utveckla styrningen av tullunionen och samordningen med åtgärder på andra politikområden. Regeringens övergripande ståndpunkt är att utvecklingsarbetet ska ske inom ramen för den behörighet som EU har i dag gällande tullunionen och att

frågor som faller inom den nationella behörigheten inte ska föras över till EU.

2016/17:FPM61

Regeringen kommer att verka för att det fortsatta arbetet inte leder till ökade kostnader för berörda myndigheter i Sverige eller Sveriges medlemskap i EU. Detta gäller inte minst frågan om finansiering av it-utveckling och utrustning för tullkontroller.

Överhuvudtaget bör de lösningar som väljs vara kostnadseffektiva. Det är också viktigt att lösningarna lever upp till kravet på både god säkerhet i leveranskedjan och sådana förenklingar av tullförfarandena som är nödvändiga för ett konkurrenskraftigt näringsliv.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är i nuläget inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är i nuläget inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Kommissionens meddelande kommer inte att remissbehandlas då det inte handlar om några konkreta förslag.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Förslaget innehåller inga konkreta förslag till beslut.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

En prövning gentemot dessa principer kan göras först om det läggs fram konkreta förslag till exempelvis nya eller ändrade rättsakter.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet kommer att behandlas i rådsarbetsgruppen för tullunionen med start den 11 januari 2017.

Tullpolicygruppen: En av kommissionen ledd grupp på GD-nivå som har en rådgivande roll och stöttar kommissionen genom vägledning i strategiska frågor.

EU Single Window: En kontaktpunkt på EU-nivå för företagens kontakter med myndigheter vid import och export av varor.